

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ, ТЕХНОЛОГІЙ ТА ПРАВА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ І ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА БІЗНЕС-ЛОГІСТИКИ ТА ТРАНСПОРТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. декана факультету

Д.с.п. проф.

С.М. Боняр

2024 р.

ПРОГРАМА НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ

рівень вищої освіти другий (магістерський)

галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

спеціальність 073 «Менеджмент»

освітньо-професійна програма «Бізнес-логістика»

форма навчання денна та заочна

2024 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Державний університет інфраструктури та технологій

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Шкуренко О.В., д.е.н., професор

Будник В.А., к.е.н., професор

Петренко О.І., к.е.н., доцент

Корнійко Я.Р., к.е.н., доцент

Лерніченко К.В., к.е.н., доцент

СХВАЛЕНО:

На засіданні кафедри бізнес-логістики та транспортних технологій,
26 серпня 2024 року, протокол № 1

РЕКОМЕНДОВАНО:

Науково-методичною радою факультету Управління і технологій,
30 серпня 2024 року протокол №1

СТРОК ДІЇ:

З 01 вересня 2024 р. по 31 серпня 2025 р.

ВВОДИТЬСЯ В ДІЮ:

З 01 вересня 2024 р.

Розробники програми д.е.н., проф. О.В. Шкуренко

к.е.н., проф. В.А. Будник

к.е.н., доц. О.І. Петренко

к.е.н., доц. Я.Р. Корнійко

к.е.н., доц. К.В. Лерніченко

Завідувач кафедри

 О.І. Петренко

Шкуренко О.В., Будник В.А., Петренко О.І., Корнійко Я.Р., Лерніченко К.В. Програма науково-дослідної практики для здобувачів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» освітньо-професійної програми «Бізнес-логістика» денної та заочної форм навчання. К.: ДУІТ, 2024. 30 с.

Програма науково-дослідної практики розроблена у відповідності до Положення про порядок проведення практики здобувачів Державного університету інфраструктури та технологій.

Програма містить зміст, цілі і завдання практики, порядок організації та методичне забезпечення, порядок оформлення звіту і складання заліку про проходження практики.

Призначена для здобувачів факультету управління і технологій університету за освітньо-професійною програмою «Бізнес-логістика» денної та заочної форм навчання.

Упорядники: д.е.н., проф. Шкуренко О.В.

к.е.н., проф. Будник В.А.

к.е.н., доц. Петренко О.І.

к.е.н., доц. Корнійко Я.Р.

к.е.н., доц. Лерніченко К.В.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	2
1 Мета та завдання практики	3
2 Організація практики	5
3 Календарний план проходження науково-дослідної практики	8
4 Зміст науково-дослідної практики	9
5 Методи контролю, форма звітності.....	11
6 Методичне забезпечення	14
ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ	18
Додатки.....	20

ВСТУП

У сучасних умовах становлення нової економічної системи України підвищуються вимоги до відповідності рівня підготовки фахівців у закладах вищої освіти вимогам роботодавців, до забезпечення конкурентоспроможності випускників на ринку праці. Одним із напрямів вирішення цієї проблеми є поетапна практична підготовка майбутніх фахівців із послідовним нарощуванням рівня професійних знань та практичних навичок.

Практика здобувачів, які навчаються за спеціальністю 073 «Менеджмент» освітньо-професійна програма «Бізнес-логістика», є важливим етапом їх підготовки до самостійної роботи. Науково-дослідна практика здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми «Бізнес-логістика» за спеціальністю 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування», здійснюється відповідно до навчального плану та має на меті набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, професійних навичок та вмій здійснення самостійної науково-дослідної роботи.

Науково-дослідна практика спрямована на оволодіння здобувачами сучасними методами, формами організації, навичками майстерності у галузі їхньої майбутньої професії, формування в них на базі одержаних у закладі вищої освіти знань професійних умінь та навичок, виховання потреби систематично оновлювати знання та творчо їх застосовувати у практичній діяльності, розвиток індивідуальних здібностей майбутніх управлінців.

Практика здобувачів передбачає безперервність та послідовність її проведення при одержанні потрібного і достатнього обсягу практичних знань і умінь відповідно до другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Програма науково-дослідної практики складена на підставі Положення «Про проведення практики здобувачів Державного університету інфраструктури та технологій» і відповідає навчальному та робочому планам за спеціальністю 073 «Менеджмент», освітньо-професійна програма «Бізнес-логістика».

Програма науково-дослідної практики є навчально-методичним документом, що визначає порядок проведення та зміст практики зі спеціальності 073 «Менеджмент» освітньо-професійної програми «Бізнес-логістика». Програма містить зміст, мету і завдання науково-дослідної практики, терміни проходження практики, бази проходження практики, організацію практики, форми звітності здобувача про практику, норми оцінювання роботи здобувачів під час практики.

Тривалість науково-дослідної практики регламентується відповідним графіком навчального процесу і становить 2 тижні (14 днів) у другому семестрі першого року навчання.

1 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Науково-дослідна практика є важливою складовою освітньо-професійної програми підготовки магістра з менеджменту (бізнес-логістика) і має на меті систематизацію, розширення і закріплення професійних знань, формування у студентів початкової компетенції ведення самостійної наукової роботи, дослідження та експериментування.

Метою науково-дослідної практики є набуття здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Бізнес-логістика» досвіду самостійної науково-дослідної роботи та опрацювання методики її проведення, поглиблення теоретичних знань та розвиток навичок, вмінь виробничо-технологічної, організаційно-управлінської, інформаційно-аналітичної, проектно-дослідницької, діагностичної, інноваційної та консалтингової діяльності для вирішення прикладних проблем управління логістичними системами, удосконалення системи управління логістичною діяльністю у сучасних конкурентних умовах господарювання, формування вмінь і навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел.

Основними *завданнями науково-дослідної практики* є:

- закріплення та поглиблення теоретичних знань з майбутнього фаху, набуття навичок самостійної практичної діяльності;
- закріплення здобувачами теоретичних знань у сфері наукової діяльності, а також набуття практичних навичок цієї роботи;
- розвиток навичок та вмінь організаційно-управлінської, виробничо-технологічної, інформаційно-аналітичної, науково-дослідної діяльності для вирішення прикладних проблем управління логістичною діяльністю, логістичною системою чи ланцюгом поставок на рівні окремих суб'єктів господарювання, а також удосконалення процесів планування, виконання та контролювання руху матеріальних потоків;
- набуття вмінь адаптації теоретичних положень та методичного інструментарію логістичного менеджменту, проектування логістичних систем, управління ланцюгами поставок до умов діяльності підприємств сфери логістики;
- закріплення практичних навичок проведення наукового дослідження, формування його інформаційного, правового та методичного забезпечення, виходячи з сутності проблем, що вирішуються, та обмежень, пов'язаних з логістичною діяльністю підприємств;
- розроблення рекомендацій та пропозицій з розв'язання існуючих проблем при організації логістичних процесів у сферах постачання, виробництва, зберігання, транспортування, збуту.

Здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Бізнес-логістика» під час проходження науково-дослідної практики мають вирішити наступні завдання:

- ознайомитися із науковою проблематикою та результатами роботи структурних підрозділів академічних університетів і галузевих інститутів, провідних спеціалістів щодо обраного напрямку досліджень;
- вивчити теоретичні класичні джерела за обраною науковою проблемою, пов'язаною зі спеціалізацією випускової кафедри;
- вивчити стан розробки питань обраної наукової проблеми у вітчизняній та іноземній літературі;
- оволодіти методикою обробки та аналізу статистичних даних;
- здійснити апробацію основних теоретичних та практичних рекомендацій з обраної наукової проблеми (у формі виступів на конференціях, написані тез та наукових статей).

Очікувані результати від проходження науково-дослідної практики полягають у вмінні працювати з емпіричною базою дослідження, а саме складати програму і план дослідження, визначати і формулювати завдання дослідження, визначати об'єкт дослідження, обирати методики дослідження, вивчати методи збору й аналізу даних.

Проходження науково-дослідної практики передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти таких **компетентностей та програмних результатів навчання:**

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог

Загальні компетентності:

1. ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
2. ЗК3. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.
3. ЗК5. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
4. ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
5. ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Фахові компетентності:

1. ФК2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани.
2. ФК3. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.

Програмні результати:

1. ПРН1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.
2. ПРН2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення.
3. ПРН9. Вміти спілкуватись у професійних і наукових колах державною та іноземною мовами.

4. ПРН11. Забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу.

5. ПРН14. Організовувати та управляти бізнес-процесами функціонування логістичних систем та елементами логістичної інфраструктури.

6. ПРН15. Обґрунтовувати, приймати управлінські рішення в сфері менеджменту щодо управління ланцюгами поставок, розвитку бізнес-логістики та зниження впливу ризиків у логістичних системах.

За результатами проходження науково-дослідної практики студенти оформлюють письмовий звіт та готують презентацію за допомогою програми Microsoft PowerPoint, які захищають на кафедрі бізнес-логістики та транспортних технологій.

2 ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ

Сутність науково-дослідної практики полягає у залученні здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Бізнес-логістика» до самостійної дослідницької роботи, ознайомлені з методикою проведення науково-дослідної роботи в університетах і спеціалізованих інститутах.

Практика проводиться під керівництвом наукового керівника здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Бізнес-логістика» на кафедрі бізнес-логістики та транспортних технологій Державного університету інфраструктури та технологій, в інститутах НАН України, університетах, на підприємствах, бюджетних установах та інших суб'єктах господарювання, які проводять науково-дослідні роботи чи здійснюють розробки та мають наукові здобутки у сфері наукової проблематики робіт здобувачів та при наявності відповідних договорів між установами.

Основні наукові результати, отримані в ході науково-дослідної практики, підлягають обов'язковій апробації шляхом публікацій наукових статей, тез у наукових друкованих або електронних виданнях. Також враховується участь здобувачів вищої освіти в конференціях, круглих столах, семінарах тощо.

Відповідальність за організацію, проведення і контроль науково-дослідної практики студентів на факультеті покладається на декана факультету, по кафедрі – безпосередньо на завідувача кафедри.

Організація та керівництво практикою

Здобувачів направляють на практику згідно з наказом по Університету. Наказом визначається вид практики, терміни та місце її проходження, розподіл та закріплення студентів за керівниками практики від кафедри тощо. Проект наказу готується кафедрою не пізніше ніж за 2 тижні до початку практики.

Розпочинаючи проходження практики, здобувач повинен завчасно отримати на кафедрі інструктаж з практики та техніки безпеки. Проведення

інструктажу для здобувачів здійснюється під час проведення установчих зборів. Установчими зборами передбачається ознайомлення здобувачів з вимогами до проходження практики та оформлення необхідних документів. Під час зборів (за 1–2 календарних дні до дати початку практики) здобувачам надаються зразки документів для оформлення (перелік документів може включати: договір щодо проходження практики, графік проходження практики, щоденник практики, програму проходження практики тощо).

У разі самостійного обрання здобувачем бази проходження практики повинна бути чітко дотримана зазначена процедура направлення на практику.

Керівництво практикою здобувачів покладається на кафедру бізнес-логістики та транспортних технологій. Для кожної групи здобувачів, що направляється на місце практики, призначаються керівники практики від університету.

Завідувач кафедри бізнес-логістики та транспортних технологій і відповідальні за організацію і проведення практики на кафедрі:

- здійснюють організаційне керівництво практикою здобувачів і контроль за її проведенням;
- організують практику здобувачів на кафедрі відповідно до положення про практику;
- призначають з числа досвідчених викладачів керівників практики здобувачів від кафедри;
- розподіляють здобувачів по місцях практики, готують і представляють у деканат списки здобувачів і необхідну документацію по направленню їх на практику;
- забезпечують здобувачів необхідною навчально-методичною документацією з питань практики (видача здобувачам програми практики, графіку її проходження, щоденника);
- готують і проводять організаційні збори здобувачів перед початком практики (проводять інструктаж з техніки безпеки, про порядок проходження практики та захисту звітів з науково-дослідної практики, який затверджується кафедрою);
- формують комісію з прийому і захисту звітів про практику, розробляють графік її засідань і беруть участь у її роботі;
- після закінчення практики готують звіт про її підсумки і представляють його у відділ практики університету;
- організують на кафедрі збереження звітів і щоденників здобувачів з науково-дослідної практики.

В обов'язки керівника науково-дослідної практики від кафедри входить:

- контроль прибуття здобувачів на практику;
- забезпечення проведення організаційних заходів: видача здобувачам індивідуального завдання; роз'яснення програми практики та графіку її проходження; надання допомоги здобувачу з обрання напряму наукової проблеми;

- контроль виконання здобувачами правил внутрішнього трудового розпорядку на базі практики;
- методичне керівництво роботою здобувачів по написанню звітів з проходження науково-дослідної практики, аналізу зібраних матеріалів;
- перевірка звітів і щоденників здобувачів по завершенні практики, написання відгуку про їх роботу;
- участь у роботі комісії з захисту звітів про практику;
- подання завідувачу кафедри щоденників здобувачів та звітів з практики, а також письмового звіту про проведення практики із зауваженнями і пропозиціями щодо удосконалення практики здобувачів.

Обов'язки здобувачів під час проходження науково-дослідної практики.

Здобувачі під час проходження науково-дослідної практики мають вирішити наступні завдання:

- ознайомитися із науковою проблематикою та результатами роботи структурних підрозділів академічних університетів і галузевих інститутів, провідних спеціалістів щодо обраного напрямку досліджень;
- вивчити теоретичні класичні джерела за обраною науковою проблемою, пов'язаною зі спеціалізацією випускової кафедри та відповідно до наукової проблеми дослідження щодо магістерської роботи;
- визначити стан розробки питань обраної наукової проблеми у вітчизняній та іноземній літературі;
- визначити структуру та основні завдання дослідження;
- оволодіти методикою обробки та аналізу статистичних даних;
- здійснити апробацію основних теоретичних та практичних рекомендацій з обраної наукової проблеми (у формі виступів на конференціях, написання тез та наукових статей тощо).

Під час проходження науково-дослідної практики ***здобувачі зобов'язані:***

- прийняти участь в організаційних заходах перед початком практики, одержати необхідну документацію з проходження практики, індивідуальне завдання, консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- своєчасно, без запізнення, прибути на базу практики, приступити до проходження науково-дослідної практики у термін, встановлений графіком навчального процесу, суворо дотримуватися графіку та термінів виконання робіт;
- дотримуватись правил внутрішнього трудового розпорядку, вимог трудового законодавства, передбачених для працівників бази практики;
- вивчити і суворо дотримуватися правил пожежної безпеки, охорони праці і техніки безпеки;
- регулярно спілкуватися з керівником практики від кафедри, виконувати його розпорядження та рекомендації;
- у повному обсязі виконати всі завдання, передбачені програмою практики і завдання керівника практики від кафедри;
- вести щоденник встановленої форми, в якому записувати виконану роботу;

- не пізніше як за день до закінчення строку практики, одержати відгук
- оцінку керівника практики від кафедри (організації);
- написати, оформити та захистити звіт з практики.

Під час практики здобувач повинен розвинути та закріпити свої навички та вміння:

- проводити бібліографічну роботу із залучення сучасних інформаційних технологій;
- формулювати та реалізувати в практичній площині мету дослідження;
- вибрати необхідні методи дослідження, модифікувати існуючі та розробляти нові методи, виходячи із задач конкретного дослідження;
- проводити наукові дослідження і обробляти отримані результати, аналізувати та осмислювати їх з урахуванням опублікованих матеріалів.

Під час проходження науково-дослідної практики кожен здобувач веде щоденник, в якому систематично робить відмітку про здійснену роботу.

Крім того, здобувач-практикант повинен щодня нотувати всю отриману інформацію, супроводжувати її необхідними коментарями, розрахунками, таблицями, графіками та зразками документів. Нагромаджена інформація після обробки та систематизації використовується при складанні звіту з практики.

Після закінчення науково-дослідної практики щоденник, завірений підписом керівника і печаткою бази практики, здається на кафедру бізнес-логістика та транспортних технологій разом із звітом з практики.

3 КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН ПРОХОДЖЕННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ

Календарний план проходження практики представлений у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1 – Календарний план проходження науково-дослідної практики

№	Види роботи	Тривалість, дні
1	2	3
1.	Організаційна підготовка до науково-дослідної практики: збори за наказом адміністрації, інструктаж з техніки безпеки, отримання щоденника, індивідуального завдання, календарного плану; консультація з керівником від університету	1
2.	Науково-дослідна практика, всього, в т.ч.	12
2.1	- ознайомлення із науковою проблематикою та результатами наукової роботи в університеті та на кафедрі;	1
2.2	- вивчення теоретичних класичних джерел та авторефератів дисертацій за обраною науковою проблемою;	4

Кінець таблиці 3.1

1	2	3
2.3	- використання методики обробки та аналізу статистичних даних;	3
2.4	- систематизація та узагальнення існуючих пропозицій з розв'язання обраної наукової проблеми;	2
2.5	- підготовка макету тез доповіді або наукової статті за обраною науковою проблемою	2
3	Оформлення щоденника, підготовка звіту та презентації з науково-дослідної практики	1
	Всього	14 днів (2 тижні)

4 ЗМІСТ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ

Основним документом, що свідчить про виконання здобувачем програми науково-дослідної практики, є письмовий звіт. Зміст звіту повинен розкривати знання і уміння здобувача, набуті ним у вирішенні питань, визначених метою і завданням практики. Звіт складається індивідуально кожним здобувачем.

Звіт складається з двох частин: текстової та документальної. Текстова частина звіту повинна бути розділена з виділенням окремих питань плану і містити такі структурні елементи: титульну сторінку, зміст, вступ, основну частину, список використаних джерел. В основній частині здобувач дає коротку характеристику кожного питання і описує виконану ним роботу (пов'язуючи текстову частину з документами, які наводяться в додатках до звіту, та аналізуючи їх у текстовій частині звіту). В основній частині звіту має міститись графічний матеріал – таблиці, рисунки (графіки, діаграми, логічні схеми тощо).

Рекомендується наступна послідовність викладення матеріалу в звіті:

1 Титульна сторінка звіту (зразок оформлення – Додаток А).

2 Зміст звіту із зазначенням сторінок (зразок оформлення – Додаток Б).

3 Вступ.

4 Основна частина.

4.1 Напрями та характеристика обраної наукової проблематики (рекомендовані напрями наукових досліджень – Додаток В).

4.2 Аналіз останніх досліджень і публікацій (стислий аналіз науково-інформаційних джерел, проаналізованих практикантом та відібраних для проведення наукового дослідження).

4.3 Аналіз та оцінка стану об'єкту дослідження на основі зібрання фактологічного, статистичного та звітнього матеріалу.

4.4 Результати наукових досліджень за обраною тематикою (пропозиції щодо розв'язання обраної наукової проблематики).

5 Висновки.

6 Перелік джерел посилання (використовувати праці українських вчених та іноземні видання, не менше п'ятнадцяти позицій за останні 5-7 років).

7 Додатки (розміщується матеріал, який є необхідний для повноти роботи, але не може бути розміщений в основній частині через великий обсяг чи способи відтворення. До додатків можуть бути включені додаткові ілюстрації чи таблиці, копії опублікованих праць).

Приклад оформлення ілюстративного матеріалу у звіті з практики представлений у Додатку Г.

За темою науково-дослідної роботи з різним ступенем глибини мають бути опрацьовані наступні інформаційні джерела:

- законодавчі, нормативні та інструктивні матеріали;
- спеціальна наукова та методична література;
- публікації періодичних видань – як вітчизняних, так і закордонних;
- автореферати дисертаційних робіт з досліджуваної тематики;
- дані статистичних щорічників;
- аналітичні записки, доповіді наукових установ і ін.

Підтвердженням формування та розвитку у здобувачів вищої освіти компетентностей та програмних результатів навчання має стати **обов'язкове висвітлення** у звіті про проходження науково-дослідної практики наступних питань:

1. **Вступ.** Містить обґрунтування теми обраної наукової проблематики, визначення наукової проблеми дослідження та її актуальності, мету і завдання дослідження, об'єкт і предмет дослідження (1-2 сторінки).

2. **Напрями та характеристика обраної наукової проблематики.** Містить теоретичне обґрунтування, суть, значення, класифікаційні характеристики, історію та сучасні тенденції предмета дослідження, методологічні підходи. Теоретичне обґрунтування має визначити роль і місце досліджуваних явищ та процесів у діяльності організацій (3-5 сторінок).

3. **Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Визначити стан розробки питань обраної наукової проблематики у вітчизняній та іноземній науковій літературі (класичні джерела, монографії, наукові статті, автореферати дисертацій тощо). Здійснити критичний аналіз обраної наукової проблематики з обґрунтуванням актуальності дослідження, визначенням дискусійних аспектів та виокремленням невирішеної частини проблеми. За результатами аналізу наукових джерел описати наукові методи дослідження, які можуть бути застосовані; інформаційні технології в наукових дослідженнях, програмні продукти, що відносяться до професійної сфери (5-7 сторінок).

4. **Аналіз та оцінка стану об'єкту дослідження на основі зібрання фактологічного, статистичного та звітного матеріалу.** Пошук, підбір і систематизація фактичного матеріалу щодо сфери діяльності (галузі), в якій діє об'єкт дослідження. Опрацювання аналітичних даних, виконання необхідних розрахунків, складання аналітичних таблиць, схем, графіків тощо.

Застосування комп'ютерних технологій при обробці інформації (10-15 сторінок).

5. **Результати наукових досліджень за обраною тематикою.** Сформулювати конкретні пропозиції, практичні рекомендації в межах тематики дослідження, виокремити наукові ідеї, пропозиції з елементами новизни, беручи до уваги передовий вітчизняний і закордонний досвід (3-5 сторінок).

6. **Висновки.** Викладаються найбільш важливі наукові та практичні результати (1 сторінка).

Оформлюється звіт за вимогами, які встановлені у інструктивних матеріалах, з обов'язковим урахуванням державного стандарту до звітів з науково-дослідної роботи.

5 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ, ФОРМА ЗВІТНОСТІ

Складовою загальної суми балів захисту звіту про практику є:

- 1) сума балів за зміст звіту з науково-дослідної практики окремо за кожним структурним розділом програми практики;
- 2) бали безпосередньо за захист звіту з науково-дослідної практики.

Шкала балів, які враховуються при виставленні підсумкової оцінки за практику, наведена нижче (таблиця 5.1).

Таблиця 5.1 – Складові загальної суми балів, що враховуються у підсумковій оцінці за науково-дослідну практику

№ з/п	Зміст завдання	Кількість балів
1	2	3
1.	Аналіз останніх досліджень і публікацій за обраною науковою проблематикою	до 30
2.	Використання економіко-математичних методів для обробки та аналізу статистичних даних за обраною науковою проблемою; графічне та табличне представлення матеріалу	до 30
3.	Наявність пропозицій з розв'язання обраної наукової проблематики	до 10
4.	Підготовлені тези доповіді або наукова стаття за обраною науковою проблематикою	до 10 (тези доповідей) до 20 (наукова стаття)
5.	Оформлення звіту з науково-дослідної практики на паперовому носії	до 5

Кінець таблиці 5.1

1	2	3
6.	Підготовка презентації	до 5
7.	Захист звіту з науково-дослідної практики	до 10
	Загальна максимальна сума балів	100

Підсумкова оцінка з практики визначається у стобальній шкалі (таблиця 5.2):

Таблиця 5.2 - Критерії оцінювання практики

Оцінка (бали)	Критерії диференціації
1	2
90-100	Зміст і оформлення звіту про практику відповідають встановленим вимогам, відсутні зауваження керівників практики. Характеристика студента від керівника практики - позитивна. Під час захисту студент демонструє відмінні знання та розуміння всього програмного матеріалу практики в повному обсязі.
70-89	Наявні несуттєві зауваження щодо змісту та оформлення звіту про практику. Характеристика студента від керівника практики - позитивна. У відповідь на запитання з програми практики студент допускає окремі неточності, хоча загалом має тверді знання.
50-69	Недбале оформлення звіту з відсутністю окремих документів в. Переважна більшість питань програми у звіті висвітлена, однак мають місце окремі розрахункові чи логічні помилки, помилки в оформленні. Характеристика студента в цілому позитивна. При відповіді на запитання членів комісії з програми практики студент відповідає невпевнено, допускає помилки, не має твердих знань.
0-49	У звіті не висвітлено всі розділи програми практики або виявлено, що звіт підготовлений студентом не самостійно. Характеристика студента стосовно практики і трудової дисципліни - негативна. На запитання при захисті звіту студент не дає задовільних відповідей.

Підсумкова оцінка за звіт у стобальній шкалі переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС за схемою (таблиця 5.3):

Таблиця 5.3 - Шкала оцінювання: національна та ECTS

Рейтинговий показник	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Критерії оцінювання
1	2	3	4
90-100	5 (відмінно)	A	Відмінно – видатна відповідь з незначною кількістю помилок
82-89	4 (добре)	B	Дуже добре – вище середнього стандарту, але з деякими поширеними помилками
75-81		C	Добре - в цілому добре, але з помітними помилками
64-74	3 (задовільно)	D	Задовільно – пристойно, але із значними помилками
60-63		E	Достатньо – є відповідною мінімальним вимогам
35-59	2 (незадовільно)	FX	Незадовільно – необхідно довчити з можливістю повторного складання
0-34		F	Незадовільно – з можливістю повторного складання за умови обов'язкового набору додаткових балів

Здобувач, який не виконав програму практики відраховується з університету.

Якщо програма практики не виконана здобувачем з поважної причини, то навчальним закладом надається можливість здобувачу проходження практики повторно у пізніший термін (у межах графіку навчального процесу).

Керівник практики записує у щоденнику здобувача відгук з виставленням конкретної оцінки: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»; також відповідну суму балів та оцінку за системою ECTS.

За результатами науково-дослідної практики проводиться залік, який відбувається відкрито перед науково-педагогічним складом кафедри. Атестація за підсумками практики проводиться на підставі письмового звіту (презентації) та щоденника з практики, оформлених відповідно до встановлених вимог. За підсумками атестації виставляється залік.

6 МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Звіт про проходження науково-дослідної практики необхідно оформити згідно наступних вимог.

Загальними вимогами до викладення матеріалу звіту про проходження науково-дослідної практики студента є чіткість побудови, логічна послідовність, переконлива аргументація, точність у визначеннях, конкретність у викладенні результатів, доведеність висновків й обґрунтування рекомендацій.

Звіт про проходження практики оформлюють на аркушах формату А4 (210 x 297 мм).

Роботу виконують машинним (за допомогою комп'ютерної техніки) способом на одному боці аркуша білого паперу.

Текст друкують через півтора інтервали, з розрахунку не більше 40 рядків на одній сторінці за умови рівномірного її заповнення та висотою літер і цифр не менше, ніж 1,8 мм. Рекомендовано при написанні звіту про проходження науково-дослідної практики використовувати шрифт Times New Roman чорного кольору прямого накреслення кегель 14. За необхідності, допускається виконання окремих елементів роботи (таблиці, рисунки) меншим кеглем та меншим інтервалом.

Оптимальний обсяг звіту про проходження практики становить 20-30 сторінок без урахування обсягу матеріалів, розміщених у додатках.

Текст слід друкувати, додержуючись такої ширини полів: верхнє і нижнє – 20 мм, лівє – 25 мм, правє – 15 мм.

Помилки, описки та графічні неточності допускається виправляти підчищенням або зафарбуванням білою фарбою і нанесенням на тому ж місті, або між рядками виправленого зображення машинним способом або від руки. Виправлення повинне бути такого ж кольору як і основний текст.

Титульний аркуш та зміст не нумерують, але включають до загальної нумерації сторінок.

Розділи та підрозділи повинні мати заголовки. Пункти і підпункти можуть мати заголовки. Заголовки структурних елементів та заголовки розділів слід розташовувати посередині рядка і друкувати великими літерами без крапок у кінці, не підкреслюючи та не виділяючи жирним чи курсивом. Заголовки підрозділів, пунктів та підпунктів слід починати з абзацного відступу та друкувати маленькими літерами, крім першої великої, не підкреслюючи та не виділяючи, без крапки у кінці.

Абзацний відступ повинен бути однаковим упродовж усього тексту і дорівнювати п'яти знакам (1,25 см).

Відстань між заголовками структурних елементів та назв розділів та подальшим текстом має бути два рядки. Відстань між назвою підрозділів та подальшим чи попереднім текстом – один рядок.

Не допускається розміщувати назву розділу, підрозділу, а також пункту та підпункту у нижній частині сторінки, якщо після неї розміщено тільки один рядок тексту.

Нумерація сторінок. Сторінки слід нумерувати арабськими цифрами, додержуючись наскрізної нумерації впродовж усього тексту. Номер сторінки проставляють у правому верхньому куті без крапки у кінці.

Титульний аркуш включають до загальної нумерації сторінок. Номери сторінок на титульному аркуші не проставляють.

Ілюстрації і таблиці, розміщені на окремих сторінках, включають до загальної нумерації сторінок.

Нумерація розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів. Розділи повинні мати порядкову нумерацію у межах викладення суті звіту про проходження науково-дослідної практики студента та позначатися арабськими цифрами без крапки. Слово «РОЗДІЛ__» писати не потрібно, назва розділу друкується великими буквами з вирівнюванням по центру, наприклад: «1 АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ».

Підрозділи повинні мати порядкову нумерацію у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, відокремлених крапкою, наприклад 1.1, 1.2 і т.д. Назва підрозділу друкується через два рядки після назви розділу з абзацу з великої літери, наприклад: «2.1 Організація логістичної діяльності на підприємстві».

Пункти повинні мати порядкову нумерацію у межах кожного розділу або підрозділу. Номер пункту складається з номера розділу та порядкового номера пункту, відокремлених крапкою, наприклад 1.1, 1.2 і т.д.

Номер підпункту складається з номера розділу, порядкового номера підрозділу, порядкового номера пункту і порядкового номера підпункту, відокремлених крапкою, наприклад 1.1.1.1, 1.1.1.2 і т.д.

Ілюстрації та таблиці

Ілюстрації (креслення, рисунки, графіки, схеми, діаграми, фотознімки) та таблиці слід розміщувати безпосередньо після тексту через один рядок, де вони згадуються вперше або на наступній сторінці. На всі ілюстрації та таблиці мають бути посилання у тексті.

Після назви рисунку має бути відстань в один рядок до наступного тексту (перед рисунком та після нього перед назвою відступ не потрібен).

Ілюстрації повинні мати назву, яку розміщують під ілюстрацією. Ілюстрація починається словом «Рисунок __», яке разом з назвою розміщують під ілюстрацією, вирівнюючи по центру. Номер ілюстрації складається з номера розділу та порядкового номера ілюстрації, відокремлених крапкою, наприклад: «Рисунок 2.1 – Динаміка вантажообігу за 2016-2019 рр».

Ілюстрації та таблиці слід нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією у межах розділу.

Цифровий матеріал, як правило, оформлюють у вигляді таблиць, наприклад:

Таблиці слід нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією у межах розділу, за винятком таблиць, що наводяться у додатках. Номер таблиці складається з номера розділу та порядкового номера таблиці, відокремлених крапкою, наприклад, Таблиця 2.1 – перша таблиця другого розділу.

Таблиця 2.1 - Вплив факторів на тривалість обороту логістичних активів

№	Показники	Роки		Відхилення	
		2014	2015	+/-	%
1.	Виручка від реалізації послуг, грн	176500	264400	+87900	149,8
2.	Середньорічна вартість логістичних активів, грн	39250	42250	+3000	107,6
3.	Коефіцієнт оборотності активів	4,49	6,26	+1,76	139,2
4.	Тривалість обороту активів (дні)	81,3	58,3	-23	71,7

Джерело: розраховано автором за даними [...]

Таблиця також повинна мати назву, яку друкують малими літерами (крім першої великої), та розміщують безпосередньо над таблицею. Назву таблиці друкують з великої літери і розміщують над таблицею з абзацного відступу з вирівнюванням по ширині.

Якщо таблиця не вміщується на одній сторінці, можна перенести її на інші. Слово «Таблиця __» вказують один раз над першою частиною таблиці, над іншими частинами з абзацного відступу пишуть: «Продовження таблиці __» або «Кінець таблиці __» із зазначенням номера таблиці без повторення її назви.

Перед назвою таблиці та після таблиці має бути відстань в один рядок до наступного тексту (перед таблицею після назви відступ не потрібен).

Додатки позначають послідовно великими літерами української абетки, крім літер І, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ъ, наприклад, ДОДАТОК А, ДОДАТОК Б. Дозволено позначати додатки літерами латинської абетки, крім літер І та О. У разі повного використання літер української і/або латинської абеток дозволено позначати додатки арабськими цифрами. Один додаток позначають як ДОДАТОК А.

Посилання у тексті звіту з науково-дослідної практики на джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад: «... у працях [1]–[7] ...», «... праці [1], [2, с. 10], [7, с. 234], [10], [57] ...».

При посиланнях на розділи, підрозділи, пункти, підпункти, ілюстрації, таблиці, формули, рівняння, додатки зазначають їх номери. Посилаючись вперше на таблицю та / або рисунок, слова «таблиця» та / або «рисунок» пишуть повністю; при наступному посиланні використовують скорочення «табл.», «рис.».

Якщо рисунок та / або таблицю створено автором звіту з науково-дослідної практики, то після назви рисунку та / або таблиці підтверджують авторство такими записами: «Джерело: побудовано автором», «Джерело: розраховано автором за даними [...]

Якщо рисунок та / або таблицю запозичено з іншого джерела, то авторство підтверджують посиланням на джерело у відповідності з переліком джерел посилання. Такий запис розміщують з абзацного відступу (крапку не ставлять) на відстані в один рядок до наступного тексту (перед ним відступ не потрібен).

Перелік джерел, на які є посилання в звіті з науково-дослідної роботи, наводять наприкінці тексту роботи на наступній сторінці, перед додатками.

У переліку джерел посилання (Додаток Д) бібліографічні описи подають у порядку, за яким джерела вперше згадують у тексті. Порядкові номери бібліографічних описів у переліку джерел мають відповідати посиланням на них у тексті роботи (номерні посилання).

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ

1. Мокін Б. І., Мокін О. Б. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ, 2014. 180 с.
2. Гуторов О. І. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник. Харків: ХНАУ, 2017. 272 с.
3. Дегтярьов А. В., Кокодій М. Г., Маслов В. О. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2016. 78 с.
4. Конверський А. Основи методології та організації наукових досліджень. К.: Центр навчальної літератури, 2017. 350 с.
5. Щербак Т. І., Важинський С. Е. Методика та організація наукових досліджень: навчальний посібник. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
6. Цехмістєрова Г. С. Методологія та організація наукових досліджень: Навч. посіб. К.: Слово, 2012. 352 с.
7. Зарішняк І. М. Методика та організація наукових досліджень. Тернопіль: Крок, 2012. 224 с.
8. Оспіщев В. І., Кривошей В. В. Технології наукових досліджень в економіці. К.: Знання, 2013. 255 с.
9. Рассоха І. М. Методологія та організація наукових досліджень. Харків. ХНАМГ, 2011. 76 с.
10. Корягін М. В., Чік М. Ю. Основи наукових досліджень. К.: Алерта, 2014. 622 с.
11. Системний підхід і моделювання в наукових дослідженнях: підручник. За ред. М. П. Бутка. К.: «Центр учбової літератури», 2014. 360 с.
12. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
13. Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка. URL: <http://lib-gw.univ.kiev.ua>.
14. Національна парламентська бібліотека України. URL: <http://www.nplu.kiev.ua>.
15. Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника. URL: <http://www.lsl.lviv.ua>.
16. Одеська державна наукова бібліотека ім. О. М. Горького. URL: <http://www.ognb.odessa.ua>.
17. Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка. URL: <http://korolenko.kharkov.com>.
18. Волинська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Олени Пчілки. URL: <http://libr.fk.lutsk.ua>.
19. Дніпропетровська обласна універсальна наукова бібліотека. URL: <http://www.libr.dp.ua>.
20. Публічна бібліотека ім. Лесі Українки м. Києва. URL: <http://lucl.lucl.kiev.ua>.

21. Центральна наукова бібліотека Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. URL: <http://www-library.univer.kharkov.ua>.
22. Наукова бібліотека Львівського національного університету імені Івана Франка. URL: <http://www.franko.lviv.ua/library>.
23. ЛігаБізнесІнформ. URL: www.liga.net.
24. Нормативні акти України. URL: www.nau.kiev.ua.
25. Сервер Верховної Ради України. URL: www.rada.gov.ua.

Розробники:

1. Керівник практики від кафедри,
доцент кафедри БЛТТ, к.е.н., доц. **Ольга Петренко**
2. Професор каф. БЛТТ, д.е.н., проф. **Ольга Шкуренко**
3. Професор каф. БЛТТ, к.е.н., проф. **Вікторія Будник**
4. Доцент каф. БЛТТ, к.е.н., доц. **Яна Корнійко**
5. Доцент каф. БЛТТ, к.е.н., доц. **Катерина Лерніченко**

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Зразок оформлення титульного аркуша

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ, ТЕХНОЛОГІЙ ТА ПРАВА**

**ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ І ТЕХНОЛОГІЙ
Кафедра бізнес-логістики та транспортних технологій**

ЗВІТ

з науково-дослідної практики

Виконав (ла):

Здобувач (ка) _____ курсу, спеціальності

_____ (шифр та назва спеціальності)

_____ (прізвище, ім'я, по батькові здобувача)

Перевірив:

Керівник практики від університету

_____ (вчене звання, ступінь, прізвище, ім'я, по батькові)

ДОДАТОК Б

Зразок оформлення змісту з науково-дослідної практики

ЗМІСТ

ВСТУП	3
1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБРАНОЇ НАУКОВОЇ ПРОБЛЕМАТИКИ	5
1.1 Роль і місце об'єкта дослідження	5
1.2 Класифікація та види об'єкта дослідження	8
2 АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ	10
2.1 Методичні підходи до об'єкта дослідження	10
2.2 Аналіз та оцінка стану об'єкта дослідження	12
3 ПРОПОЗИЦІЇ З РОЗВ'ЯЗАННЯ ОБРАНОЇ НАУКОВОЇ ПРОБЛЕМАТИКИ	18
ВИСНОВКИ	20
ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ	23
ДОДАТКИ	24

ДОДАТОК В

Рекомендований перелік напрямів наукових досліджень

1. Напрями удосконалення логістичної інфраструктури на підприємстві.
2. Удосконалення логістичного обслуговування на підприємстві.
3. Удосконалення інформаційної логістики на підприємстві.
4. Підвищення якості транспортних послуг підприємства.
5. Доцільність впровадження технології «розумний склад».
6. Впровадження послуг рівня 5PL сервісу на підприємстві.
7. Логістичне забезпечення управління запасами підприємства.
8. Управління матеріально-технічним забезпеченням підприємства.
9. Управління товарно-матеріальними запасами підприємства.
10. Логістичне забезпечення збуту продукції підприємства.
11. Використання маркетингової логістики в управлінні закупівельно-збутовою діяльністю.
12. Удосконалення логістичного обслуговування в системі транспортного обслуговування споживача.
13. Впровадження логістичної системи управління фінансовими потоками на транспортному підприємстві.
14. Вдосконалення логістичних операцій на прикладі транспортного підприємства.
15. Оцінка та регулювання витрат складових логістичної інфраструктури підприємства.
16. Логістичний менеджмент у формуванні матеріалопотоку транспортного підприємства.
17. Удосконалення методів управління логістичними процесами на транспорті.
18. Транспортно-експедиторські операції в логістичній системі.
19. Інвестиції і ризики в логістичній транспортній системі.
20. Функціонально-вартісний аналіз у раціоналізації транспортно-збутової і закупівельної діяльності підприємства.
21. Логістика транспортно-розподільних систем на регіональному рівні.
22. Реорганізація логістичної системи підприємства.
23. Підвищення ефективності логістичної діяльності підприємства.
24. Удосконалення логістичних процесів виконання замовлень пасажирів.
25. Удосконалення методів логістичного аудиту і оцінки постачальників.
26. Обґрунтування стратегії розвитку логістичної діяльності підприємства.
27. Оцінка ефективності функціонування міжнародних транспортних коридорів в Україні.
28. Логістичне забезпечення конкурентоспроможності транспортних послуг.
29. Управління логістичними ризиками на підприємстві.
30. Системний підхід до розробки стратегічного плану логістичного підприємства.

31. Економічні заходи щодо розвитку механізму управління логістичною діяльністю.
32. Розробка стратегії інноваційного розвитку логістичної діяльності підприємства.
33. Управління тарифною політикою в умовах створення конкурентного середовища на ринку вантажних залізничних перевезень.
34. Логістичне управління організаційним розвитком транспортного підприємства.
35. Вплив світового ринку логістичних технологій на розвиток інноваційних процесів у транспортній галузі.
36. Вдосконалення системи митно-тарифного регулювання зовнішньої торгівлі на принципах митної логістики.
37. Вдосконалення управління ризиками підприємства при здійсненні логістичної діяльності.
38. Вдосконалення механізму зниження ризиків транспортно-логістичних операцій.
39. Управління транспортними (транспортно-експедиторськими) операціями підприємства при здійсненні логістичної діяльності.
40. Управління поточними витратами підприємства при здійсненні логістичної діяльності.
41. Вдосконалення логістичних схем при здійсненні зовнішньоторговельних операцій.
42. Вдосконалення цінової стратегії логістичного підприємства.
43. Оцінка ефективності управління логістичною діяльністю.
44. Обґрунтування економічної ефективності інвестиційних проектів у логістиці.
45. Логістичне моделювання процесів транспортування.
46. Оптимізація постачання експортно-імпортних товарів.
47. Логістична система забезпечення сервісного обслуговування на транспорті.
48. Логістична система управління інформаційними потоками.
49. Удосконалення термінальних систем на основі принципів логістики.
50. Взаємозв'язок бізнес-процесів, маркетингу і логістики на транспортному підприємстві.
51. Організація і планування транспортно-складської логістики на підприємстві.
52. Управління логістикою на транспорті.
53. Використання аутсорсингу у транспортно-логістичних системах.
54. Механізми державно-приватного партнерства в реалізації проектів логістичної інфраструктури.
55. Управління витратами у системі логістичних рішень підприємства.

ДОДАТОК Г

Приклад оформлення ілюстративного матеріалу у звіті з практики

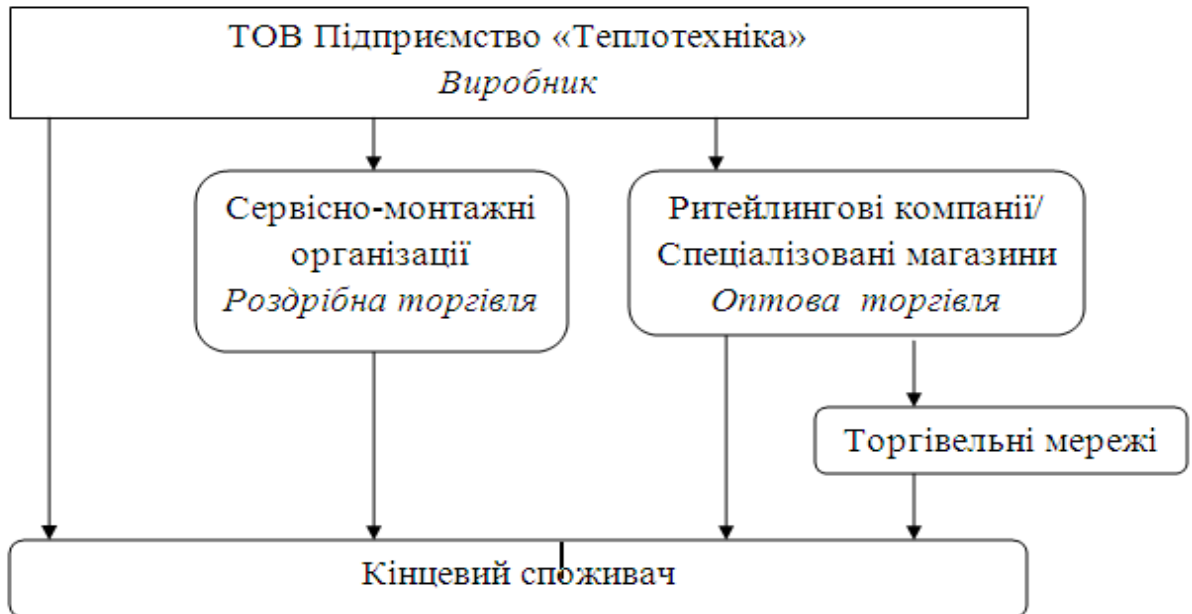

Рисунок 1.1 – Структура каналів розподілу товарів

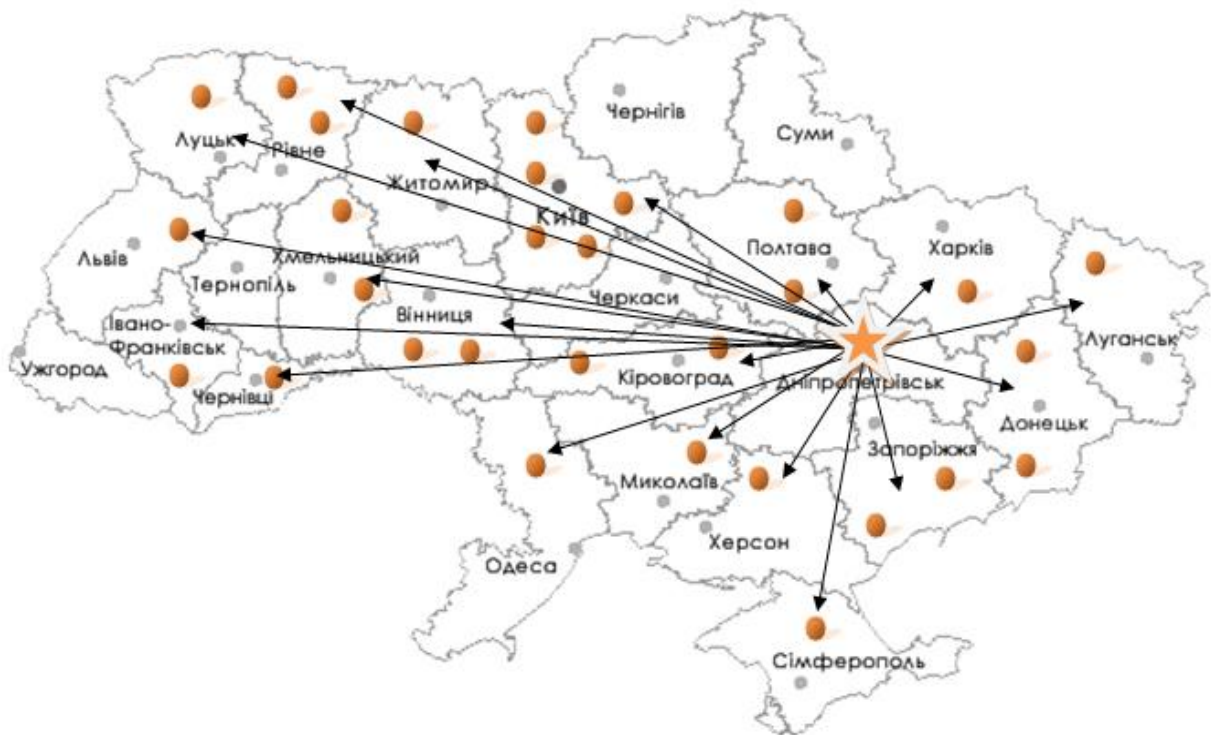

Рисунок 2.1 – Логістичний полігон

Рисунок 3.1 – Забезпечення конкурентоспроможності підприємства за рахунок підвищення якості обслуговування споживачів

Таблиця 1.1 – Динаміка показників логістичної діяльності транспортного підприємства

Показник/Рік	Обсяг реалізованих послуг, млн грн			Відхилення, 2019 до 2017	
	2017	2018	2019	+, -	%
Діяльність транспорту					
Складське господарство та допоміжна діяльність					
Обсяг реалізованої продукції, товарів, послуг					

ДОДАТОК Д

Зразок оформлення переліку джерел посилання**Книга одного автора**

1. Битяк Ю. П. Державна служба в Україні: організаційно-правові засади: монографія. Харків: Право, 2005. 304 с.

Два і більше авторів

2. Кушнарченко Н. М., Удалова В. К. Наукова обробка документів: навч. посіб. Київ: Знання, 2006. 223 с.

Чотири і більше авторів, книги за редакцією

3. Основи охорони праці: підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ: ЦУЛ, 2016. 264 с.

Автореферати дисертацій

4. Старовойт С. В. Видавнича діяльність Національної академії наук України у 1918–1933 рр: автореф. дис. ... канд. іст. наук. Київ, 2003. 20 с.

Стаття із журналу, збірника, розділ книги

5. Богиня Д. П. Науково-практичні засади конкурентоспроможності людського потенціалу України: стан та шляхи формування в контексті інтеграційних процесів. Вісник Хмельницького національного університету. Сер. Економічні науки. 2007. Т. 1. № 5. С. 7–13.

6. Назарчук З. Т. Дифракция E-поляризованных электромагнитных волн на цилиндрическом экране с сечением в виде ломаной кривой. Волны и дифракция. Тбилиси, 1985. Кн. 1. С. 507–511.

7. Скальський В. Р. Становлення методу акустичної емісії в установах Західного наукового центру. Теорія і практика раціон. проектування, виготовлення і експлуатації машинобуд. конструкцій: Праці 2 міжнар. наук.-техн. конф. (Львів, 11–13 лист. 2010). Львів, 2010. С. 9–10.

Електронні ресурси віддаленого доступу

8. Концепція соціального розвитку України на 2013-2023 роки. URL: http://gurt.org.ua/.../komment_kontseptsiyi_sotsrozvit.